

Κίρχειτο 34.3

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εβδομαδα

8-14 ΜΑΪΟΥ 1983

**ΤΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ
ΚΙΝΟΥΝΤΑΙ
... ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ**

**ΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ**

**Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ
Είναι αλήθεια
δεν είμαι κοινωνικός**

**Γυναίκες
στο Διάστημα**

**ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΤΕ
ΚΑΙ
ΝΤΥΘΕΙΤΕ
ΟΠΩΣ
ΘΕΛΕΤΕ**

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙ ΔΑΦΝΗ ΣΗΜΙΤΗ

Είναι αλήθεια
δεν είμαστε
πολύ κοινωνικοί

«Δεν νομίζω ότι είμαι ψυχρός. Τουλάχιστον εκεί που μ' ενδιαφέρει δε δίνω τέτοια εντύπωση...»

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΑΚΡΙΤΑ

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σημίτης είναι αυτό που λέμε «ένας ήσυχος άνθρωπος». Τόσο ήσυχος άνθρωπος που, από πολλούς θεωρείται ψυχρός, Απόμακρος.

«Θα σου βγάλει το λάδι» με απειλούσανε γνωστοί και φίλοι. «Για το υπουργείο του μπορεί να σου πει ένα σωρό πράγματα. Αν τον ρωτήσεις όμως για τον εαυτό του, γίνεται σα στρείδι! Δύσκολα ανοίγει το στόμα του!».

Έτσι, για μένα, ο υπουργός Γεωργίας αναπροσώπευε ό,τι φοβάται περισσότερο στον κόσμο ένας επαγγελματίας δημοσιογράφος: Την κλειστή, λιγομίλητη προσωπικότητα που απαντά μονολλεκτικά στις ερωτήσεις, όταν αργότερα, κάθεται στη γραφομηχανή με το βίωμα του μηχανογράφου στο αυτί σου και προσπαθεί να μεταφέρεις τη συνομιλία στο χαρτί.

Με αυτά τα... αισιόδοξα συναισθήματα, χτύπησα, ένα πρωινό του Σαββάτου, το κουδούνι στον έκτο όροφο μιας πολυκατοικίας κάπου στην Αναγνωστοπούλου.

Καταρχήν έπρεπε να γίνει η φωτογράφιση. Όπου ο φωτογράφος κι εγώ ανακαλύψαμε ότι είχαμε το πρόβλημα πολύπλασιασμένο με το τέσσερα.

Με την ιδέα και μόνο της «πόζας» η μία κόρη είχε εξαφανιστεί κάπου στο σπίτι της γιαγιάς. Και η μικρή στο δωμάτιό της.

Η μητέρα, τους η κυρία Δάφνη Σημίτη αντιμετώπισε ευτυχώς το ζήτημα ψυχραιμότερα - αν όχι μοιρολατρικότερα.

Όσο για τον ίδιο τον υπουργό, πολύ καλά έκανε και ακολούθησε το δρόμο της επιστήμης. Αν είχε αποφασίσει να γίνει star θα είχε αποτύχει οικτρά.

Παρόλο που στάθηκε συνεργάσιμα και πειθήνια μπροστά στο φακό, η αμχανία του ήταν έκδηλη. Και η ανακούφισή του επίσης, όταν το μαρτύριο πήρε τέλος.

Αρχίσαμε να κουβεντιάζουμε για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά στον τομέα του. (Και γι' αυτά είναι κάπ παραπάνω από πρόθυμος να τα αναλύσει).

Με απόλυτη ευφράδεια και μια εκπληκτική λεκτική διαύγεια μου μιλάει για την κατάσταση της γεωργίας πριν από τον Οκτώβρη του 1981, για την κατάσταση της γεωργίας ΜΕΤΑ τον Οκτώβρη του 1981, για τα δάνεια, για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, για τις συντάξεις, για το εισόδημα του αγρότη, για τις ευθύνες, για τις προοπτικές και για τα όνειρα:

«Γίνανε πολλά. Αλλά έχουν να γίνουν κι άλλα ακόμα!» Είναι αλήθεια ότι ο τρόπος που μιλάει για όλα αυτά σε πείθει ότι έχεις απέναντί σου έναν άνθρωπο που παίζει στα δάχτυλα το θέμα του. Αυτό είναι πολύ ευχάριστο συναίσθημα (κυρίως για τους... γεωργούς).

Ο Κωνσταντίνος Σημίτης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1936. (Για όσους κουράζονται με τις μαθηματικές πράξεις, αυτό τον κάνει 47 χρονών). Ο πατέρας του ο Γεώργιος Σημίτης, ήταν δικηγόρος και

καθηγητής της Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών (ΑΣΟΕΕ). Μια προσωπικότητα με κύρος και σαφείς δημοκρατικές κατευθύνσεις.

Η μητέρα του η Φανή, το γένος Χριστοπούλου ήταν επίσης μια ιδιαίτερα αξιόλογη γυναίκα. Φεμινίστρια:

«Η μάλλον όχι ακριβώς, μην την πάροουμε στο λαιμό μας τη γυναίκα μ' αυτόν τον «παραφορεμένο» όρο μου λέει μια φίλη που ασχολείται με την ιστορία του γυναικείου κινήματος στην Ελλάδα. «Θα μπορούσαμε να πούμε μάλλον ότι, σε μια εποχή όπου οι γυναίκες κοιτάζανε μονάχα το φύλλο για σπανάκι και την αποκατάσταση της κόρης, η Φανή Σημίτη ήταν από τις πρώτες που ενδιαφέρθηκε και ασχολήθηκε ενεργά με τα γυναικεία προβλήματα».

Ίσως από οικογενειακή παράδοση, ίσως από προσωπική έρεση, (ίσως από τα δυο αυτά μαζί), ο Κωνσταντίνος σπούδασε επίσης Νομικά και Οικονομικά. Πρώτα πήγε στη Γερμανία, στα δεκαοκτώ του. Έμεινε εκεί πέντε χρόνια στο Πανεπιστήμιο MARBURG. Έπειτα στο LONDON SCHOOL OF ECONOMICS, στην Αγγλία, από το 1961 μέχρι το 1963.

Και, στα εικοσιτρία μόλις χρόνια του, πήρε το διδακτορικό του.

Το 1965 έχει πια επιστρέψει στην Ελλάδα. Μαζί με το Σάκη Καραγιώργα και το Βασίλη Φίλια, ιδρύει τον Όμιλο «Αλέξανδρος Παπαναστασίου» - έναν όμιλο πολιτικής έρευνας και μελετών.

«Μαζί με το Φίλια και τον Καραγιώργα γράψαμε τότε ένα βιβλίο που σε πολλά σημεία του βγήκε προφητικό. Δικαιώθηκε δηλαδή με τις μετέπειτα πολιτικές εξελίξεις».

Οι μετέπειτα πολιτικές εξελίξεις (η δικτατορία, δηλαδή, για να τα λέμε στην καθομιλουμένη) δεν μοιάζανε να συμπαιθούν ιδιαίτερα αυτό το νεαρό θεωρητικό που όμως, αγαπούσε και την πράξη: Αρχίζουσε λοιπόν να τον ψάχνουνε για αντιστασιακή δράση.

Καταφέρνει να διαφύγει τη σύλληψη. Για δύομισι μήνες μένει στο διαμερισμάτι κάποιου φίλου:

«Κι επειδή υποτίθεται ότι ήταν ακατοίκτη δεν μπορούσα ούτε φως να ανάψω τη νύχτα. Καθόμουνε εκεί και φυσικά εν γινόταν να ξεμυτίσω με τίποτα!»

Όμως τα... κακά τα παλληκάρια ξε-

ρουν κι άλλα μονοπάτια. Έτσι, περιμένουν τη γυναίκα του στο σπίτι. Κι όταν εκείνη πηγαίνει για να μαζέψει κάποια πράγματα, τη συλλαμβάνουν στη θέση του. Την ανακρίνουν για καιρό, αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Τελικά με διάφορους πλάγιους τρόπους βρίσκεται για το Σημίτη ένα διαβατήριό για να μπορέσει να ξεφύγει στο εξωτερικό. Το έχει διαθέσει ένας Ιταλός:

«Και το παράξενο είναι ότι, κατά σύμπτωση, αυτός ο Ιταλός, είχε γεννηθεί ίδια μέρα, ίδιο μήνα κι ίδιο χρόνο με μένα».

Έτσι πηγαίνει στο αεροδρόμιο. Με την ψυχή στο στόμα.

«Θυμάμαι μάλιστα ότι το αεροπλάνο είχε κάποια μεγάλη καθυστέρηση. Καθόμουνε λοιπόν ολομόναχος σε μια σκοτεινή γωνιά του μπαρ και...»

Και τι; Και τίποτα! Ο ίδιος δεν θα συμπληρώσει εύκολα τη φράση του. Δε θα σου πει ότι ένοιωσε φόβο, ή πανικό, ή μοναξιά, ή αγωνία. Ανήκει σε εκείνη την σπάνια αξιόπαινη κατηγορία που δεν κοινοποιεί τα αισθήματά της. Αν το καταλάβεις μόνος σου αυτό που υπονοεί, έχει καλώς. Αλλιώς...

Στο μεταξύ η γυναίκα του καταφέρνει κάποτε να βγει από την αυστηρή απομόνωση που την έχουν και να πάει να συναντήσει τον άντρα της στο εξωτερικό.

Πάνε στη Γερμανία. Κι εκεί όμως ο Κωνσταντίνος Σημίτης δεν μένει με σταυρωμένα χέρια. Συμμετέχει σε δημόσιες συγκεντρώσεις κατά της δικτατορίας. Μιλάει στο ραδιόφωνο. Δίνει διαλέξεις. Αρθρογραφεί.

Γύρω στα 1970 γίνεται μέλος του Πανελληνίου Απελευθερωτικού Κινήματος ΠΑΚ την οργάνωση που κινείται στο εξωτερικό με γενικό συντονιστή τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Κι από τότε μέχρι σήμερα μένει στο πλευρό του. Είναι από τα ιδρυτικά μέλη του ΠΑΣΟΚ και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του. Ο κυριότερος τομέας του: Οι προγραμματικές θέσεις του Κινήματος και η Διαφώτιση.

Όλα αυτά τα χρόνια συμμετέχει σε πολλές δημόσιες συζητήσεις πάνω στα σημαντικά προβλήματα της πολιτικής επικαιρότητας στον τόπο μας. Παράλληλα δίνει συνεντεύξεις στα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά δίκτυα του εξωτερικού, και γράφει πολιτικά άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά. Είναι μια μόνιμη και ιλιγγιώδης δραστηριότητα που σήμερα, στο υπουργείο, έχει διπλασιαστεί:

«Πηγαίνω πρωί-πρωί. Γυρνάω στο σπίτι μου κατά τις τέσσερις και ξαναφεύγω για το υπουργείο στις έξη. Μέχρι τις δέκα το βράδυ περίπου βρίσκομαι εκεί».

Παράλληλα έχει επισκεφτεί τους περισσότερους νομούς της χώρας. Πόλη-πόλη, χωριό-χωριό:

«Όταν πηγαίνω κάπου για να εξετάσω τα προβλήματα δεν μ' αρέσει να στέκομαι στις επίσημες ανακοινώσεις των αρμοδίων. Θέλω να μπαίνω στα καφενεία, να μιλάω με τον κόσμο, πρόσωπο με πρόσωπο. Μόνο έτσι νομίζω ότι μπορεί να γίνει δουλειά, στο δικό μου τομέα».

Κι ακόμα υπάρχουν τα πολλά ταξίδια στο εξωτερικό για τα θέματα της αγροτικής πολιτικής μας στην ΕΟΚ.

«Κι αυτό είναι ίσως το μόνο που έχει αλλάξει αρκετά τη ζωή μας» λέει η Δάφνη Σημίτη. «Αυτές οι συχνές απουσίες. Κατά τα άλλα ζούμε όπως πάντα. Κι όταν υπάρχει κάποιο πρόβλημα με τα παιδιά το κουβεντιάζουμε και το αντιμετωπίζουμε όλοι μαζί!»

—Δεν δημιουργούνται, παρόλα αυτά, κάποια προβλήματα στις κόρες σας που βρίσκονται, σ' αυτή την εύθραυστη ηλικία της εφηβείας;

«Δεν νομίζω. Βλέπετε μαζίζουμε αρκετά στο χαρακτήρα όλοι μας. Είμαστε και οι τέσσερις πολύ ήρεμοι άνθρωποι!»

Η Δάφνη Σημίτη, το γένος Αρκαδίου, κατάγεται από μια μεγαλοαστική αθηναϊκή οικογένεια με συντηρητικές πολιτικές πεποιθήσεις.

«Εγώ δεν είχα τέτοιου είδους ενδιαφέροντα πριν γνωρίσω τον άντρα μου! Ήμουν όμως πολύ μικρή κι έτσι διαμορφώθηκα μαζί του».

Συναντιούνται για πρώτη φορά στο Παρίσι, όπου η Δάφνη έχει πάει να σπουδάσει Κοινωνική Ψυχολογία. Παντρεύονται ύστερα από ένα δεσμό τριών χρόνων. Περιπέτειες, περιπλανήσεις-εκούσιες και ακούσιες-και μετακομίσεις από σπίτι σε σπίτι, τους έφεραν, πάντα μαζί, σ' αυτό το φωτεινό διαμέρισμα με τις μεγάλες τζαμαρίες, σ' αυτή την καινούργια ζωή, που αν την εξετάσεις προσεκτικότερα, δεν διαφέρει πολύ από την παλιά.

«Είναι αλήθεια ότι δεν είμαστε πολύ κοινωνικοί» λέει η κυρία Σημίτη. «Έχουμε κάποιους φίλους από χρόνια, προστιθενται ίσως και μερικοί ακόμα. Αλλά πρέπει να μας πάνε πολύ, να ταυριάζουμε για να κάνουμε παρέα. Αλλιώς αρνιόμαστε τις προσκλήσεις που δε μας ενδιαφέρουν και τόσο!»

Το κλίμα έχει κάπως ζεστάνει. τους

SIEMENS

μιλάω για το άγχος που είχα προτού γνωρίσω τον υπουργό:

—Είστε αλήθεια ένας ψυχρός άνθρωπος;

«Δεν νομίζω ότι είμαι ψυχρός. Τουλάχιστο εκεί που με ενδιαφέρει δεν δίνω τέτοια εντύπωση».

—Καμιά φορά αυτή η επιφανειακή ψυχρότητα κρύβει κάποια συστολή! Κι αυτό το άκουσα από συνάδελφό σας για σας. Όχι στο βάθος είστε, τροπαλός!

«Συστολή; Δεν ξέρω... ίσως...»

Διακόπτει η γυναίκα του:

«Να σας το πω εγώ. Ναι, είναι συνισταμένος. Θα ήταν εντελώς ακατάλληλος για δημόσιες σχέσεις!»

Η Δάφνη Σημίτη δεν το παίζει «κυρία υπουργού». Δεν το παίζει «άνετη», δεν το παίζει «κοσμική». Δεν το παίζει τίποτα, σε τελευταία ανάλυση. Είναι ήρεμη, αφάνταστα γλυκιά, λογική και πάντα ανάλαφρα καμογελαστή. Μέσα στο σπίτι τους δεν υπάρχει η μυρωδιά της υπερέντασης, της σύγκρουσης, της καλυμμένης υστερίας που συναντάς σε όλο και περισσότερα αθηναϊκά σπίτια τη σήμερον ημέρα. Είναι ένα σπίτι «γαλήνιο». (Κι η λέξη αυτή χρησιμοποιείται πια σπανιότατα όταν πρόκειται να περιγράψεις την κοινή ζωή δυο ανθρώπων).

Ο Κωνσταντίνος Σημίτης δεν σου μιλάει για την επιστημονική του καριέρα που είναι πραγματικά θεαματική. (Καλά που σκέφτηκε να του ζητήσω ΚΑΙ βιογραφικό σημείωμα. Αλλιώς δεν θα μάθαινα ποτέ τίποτα).

Είναι υφηγητής του Πανεπιστημίου της Κωνσταντίας 1971. Τακτικός καθηγητής του εμπορικού και του Αστικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Γκίσιεν 1971-75. Τακτικός καθηγητής του εμπορικού Δικαίου στην Πάντειο από το 1977. Δικηγόρος εδώ και εικοσιδύο χρόνια. ΚΑΙ δικηγόρος στον Άρειο Πάγο.

Έχει γράψει νομικά βιβλία στα ελληνικά και στα γερμανικά καθώς και άρθρα σε ελληνικά, γερμανικά και αγγλικά περιοδικά.

—Τόσα πράγματα σε σχετικά τόσο λίγο χρόνο. Δεν κουραστήκατε ακόμα;

—Όχι. Έτσι δουλεύω πάντα. Με αυτό το ρυθμό. Δεν μου είναι λοιπόν κάτι καινούργιο!»

Όσο γνωστή είναι αυτή η περίφημη «ψυχρότητα» (που, τελικά, δεν είναι ψυχρότητα, αλλά μια εκνευριστική σχεδόν σεμνότητα) άλλο τόσο γνωστές είναι οι άριστες σχέσεις του υπουργού Γεωργίας με τους συνεργάτες του.

Τους βλέπει όλους τακτικότερα, τουλάχιστο μια φορά την εβδομάδα και συνεργάζεται μαζί τους σε κάθε θέμα που προκύπτει.

Είναι χαρακτηριστικό το περιστατικό που μου διηγήθηκε ένας φίλος που εργάζεται σε σύμβουλος στο υπουργείο Γεωργίας:

«Με πήρε η ιδιαίτερα του και μου είπε ότι ο υπουργός θέλει να με δει στις έντεκα. Πήγα ακριβώς στην ώρα μου. Ύστερα από πέντε λεπτά που περίμενα, η ιδιαίτερα του ήρθε και μου είπε:

«Ο υπουργός σας ζητάει συγγνώμη, αλλά θα καθυστερήσει ακόμα δέκα λεπτά!»

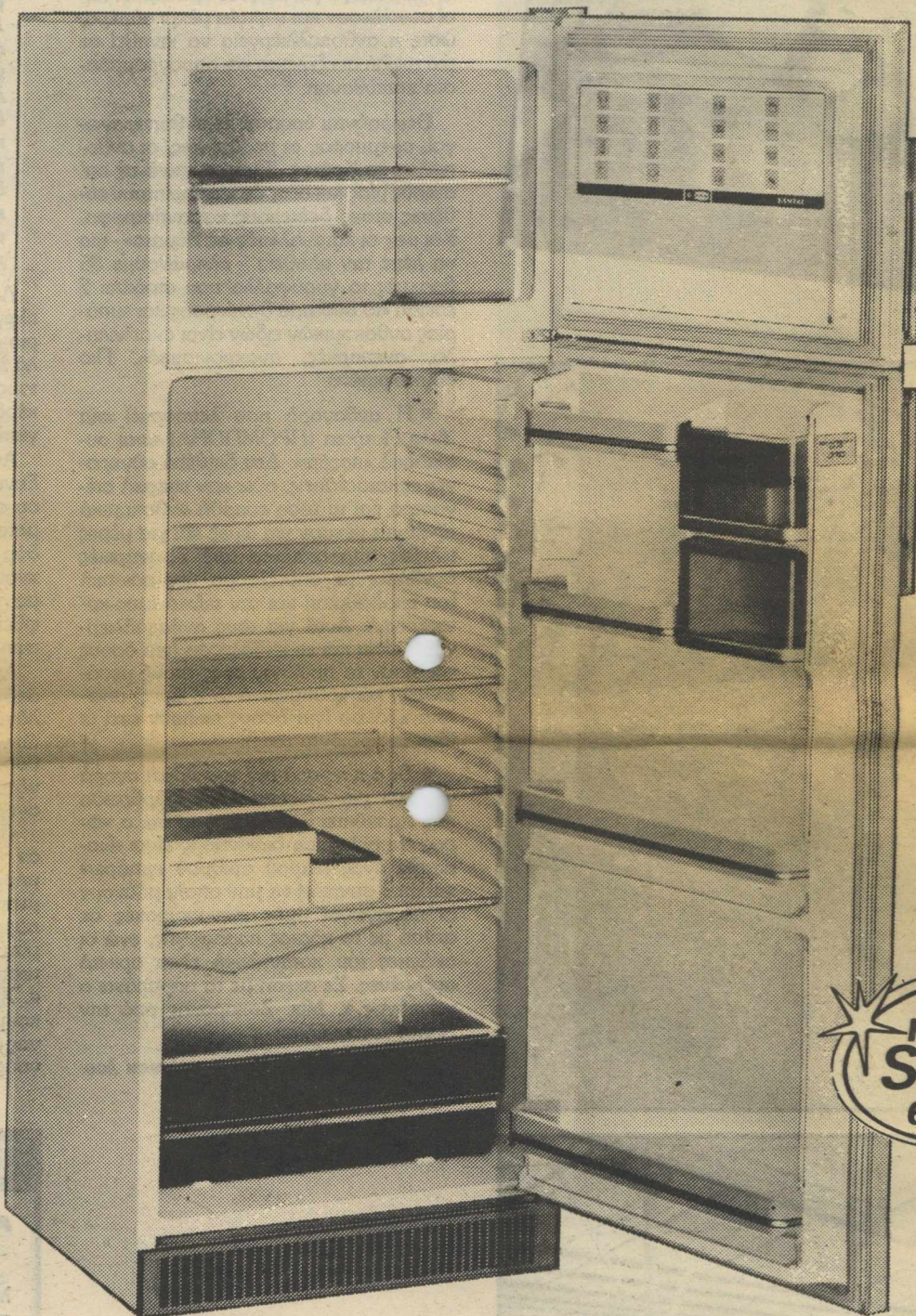
Και πραγματικά. Στα δέκα λεπτά (ούτε ένα πάνω, ούτε ένα κάτω), μπήκα στο γραφείο του. Τον είδα πραγματικά πνιγμένο μέσα στα χαρτά του. Μόλις με είδε κι εκείνος, σήκωσε το κεφάλι και μου είπε:

«Σας έκανα να περιμένετε. Ειλικρινά λυπάμαι πολύ!» Κι όλα αυτά για ένα τέταρτο. Το διανοείσαι;»

Όχι! Δεν είναι πολύ εύκολο να το διανοηθείς. Κυρίως σε ένα κράτος που μπορεί να σε σπύσουν μιάμιση ώρα σε ένα υπουργείο και μετά να μη σε δεχτούν κι από πάνω.

Συγγνώμη λοιπόν; Για ένα τέταρτο της ώρας; Ε, δεν υπάρχει αμφιβολία. Ο Κωνσταντίνος Σημίτης είναι ένας υπουργός από άλλο ανέκδοτο!

άριστη ποιότητα με την πρώτη ματιά... υπεραυτόματα ψυγεία Siemens

η τεχνική
Siemens
εγγυάται

Όποιος ζητάει ποιότητα καταλήγει στα ψυγεία Siemens. Η ποιότητα Siemens φαίνεται πάντα με την πρώτη ματιά. Κάθε ψυγείο Siemens, πριν ξεκινήσει από τη Γερμανία, έχει υποστεί μια σκληρή δοκιμασία υλικών και κατασκευής. Αυτό τους δίνει σιγουριά και μεγάλη διάρκεια ζωής.

Και πάνω απ' όλα έχουν μια μεγάλη εγγύηση: Το όνομα Siemens. Μια μεγάλη ποικιλία από τριπορτα, δίπορτα, μονόπορτα, τριών ή τεσσάρων αστέρων με μεγάλο χώρο, σας δίνουν τη δυνατότητα να διαλέξετε αυτό που ταιριάζει στην κουζίνα σας και στο πορτοφόλι σας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Το πρόγραμμα της ΕΟΚ για την Ελλάδα